

Marint vern Dalsfjorden

Seniorrådgjevar Tom Dybwad

05.06.2019

Foto: Sjønellik (en anemone)

Fylkesmannen i Vestland

25.06.2019

Nasjonal marin verneplan

36 kandidatområde spreidd i heile landet, basert på tilråding frå eit nasjonalt rådgjevande utval (1995)

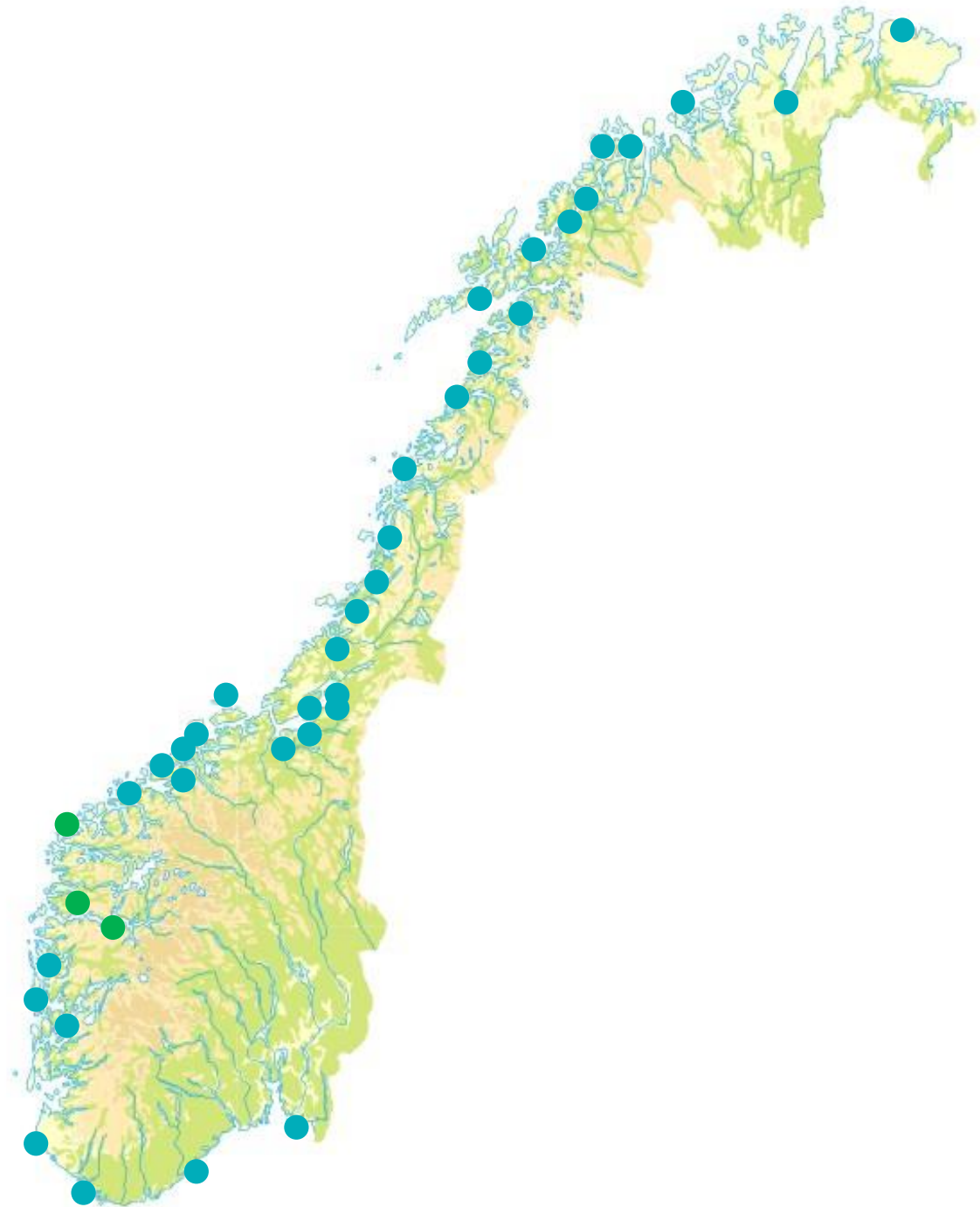
3 område verna i 2013, m.a. Saltstraumen

10 område vart det meldt oppstart for i 2014-2015

3 marine område vart verna i 2016:

- Jærkysten (Rogaland)
- Gaulosen (Sør-Trøndelag)
- Rødberget (Sør-Trøndelag)

KLD gav oppdrag om oppstart for 7 nye område i 2017, deriblant Stad og Dalsfjorden

Fram til no

Oppstartmelding 03.11.2017

Ope møte Bygstad 14.11.2017

Ope møte Dale 06.03.2018

Undersøkingar Rådgivende Biologer AS

- ROV-kartlegging
- Undersøking grunne område

Neste skritt etter dette møtet med kommunane, er å sende eit framlegg på høyring.

Foto: Mange begerkorall

Dalsfjorden - Framlegg

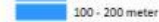
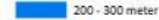

Marint vern - planområdegrense for Dalsfjorden

Teiknforklaring

- Føreslått marint vern
- Eksisterande naturvernområde

Djupn

- 0 - 20 meter
- 20 - 100 meter
- 100 - 200 meter
- 200 - 300 meter

Oppstartmelding – viktige innspel

Sogn og Fjordane Fiskarlag og Hafs Fiskarlag er for vern i Dalsfjorden då det er unntak for passive og aktive fiskereiskap inkl. snurrevad, rekeetråling og brislingfiske med not.

Sogn og Fjordane fylkeskommune «tek varsel om oppstart av verneplanprosessane til vitande, og er uroa over konsekvensane vern kan ha for utbygging av viktig infrastruktur og for næringslivet i områda.

Fiskeridirektoratet skriv at «Her er det lite kommersielle fiskeriinteresser som vil bli hindra av verneframlegget utanom eit rekeetrålfelt inn i Dalsfjorden til Grimeneset. Vi har difor ingen merknadar. Vi føreset av framlegget ikkje er til hinder for utviklinga av skjelnæringa som er i Dalsfjorden i dag».

Askvoll kommune er positiv til verneprosess for marint verneområde i Dalsfjorden. Verneområdet må ikkje vere til hinder for oppføring av mindre kai-/bryggjeanlegg og ordinært utslepp av avløpsvatn frå eksisterande og framtidig busetnad langs fjorden, medrekna mindre næringsverksemdar. Det er avgjerande at det vert rom for opprusting av FV57 på strekninga langs fjorden, med bru over Svesundet, og utbygging av ny tømmerkai.

Innspel oppstartmeldinga

Gaular kommune: det må takast omsyn til vedtekne planar. Tek opp ureining i Kapstad, frå Bringeland og spreidde avløp.

Det vil vere viktig med ein forvaltningsplan som legg klare føringar for handsaming av tiltak i sjø etter plan- og bygningslova, t.d. flytebrygger, forankring og utfylling ut over marbakken. Gaular formannskap er uroa over konsekvensane vern kan ha for friluftsliv samt planer og utbygging av nødvendige og viktig infrastruktur for næringslivet og friluftsliv i desse områdene. Dersom ein vel å gå vidare med desse planane må det gjerast grundig konsekvensutgreiing og det må takast hensyn til dei utviklingsplaner som kommunen har i dette området no og i framtida.

Fjaler kommune tek varsel om oppstart av verneplan for Dalsfjorden til vitande. Fjaler kommune ber om at det vert teke omsyn til pågåande prosjekt og planarbeid i området i det vidare arbeidet.

Innspel oppstartmeldinga

Norges vassdrags- og energidirektorat - NVE kan ikkje sjå at oppretting av av Dalsfjorden marine verneområde er i konflikt med kjende vasskraftressursar.

Arnulf Aasnes er skeptisk ut frå potensiale med å utnytte vasskraftressursane

Sunnfjord Energi ynskjer at vernevedtak for Dalsfjorden må sikre rett til drift, vedlikehald og fornying av eksisterande og framtidig nettanlegg utan at arbeidet med dette krev søknad om dispensasjon.»

Per Nistad har kome med innspel om at

«1 Vi ser positivt på at fjorden vert verna mot skadelege inngrep. Det må framleis bli same reglar for fritidsfiske både med snøre og botnreiskap innanfor som utanfor vernegrensa. 3 Det må ikkje bli vanskelegare å få byggeløyve/løyve til utslepp av rensa kloakk innanfor verneområdet enn i dag. Jordbruksdrift inkludert spreining av husdyrgjødsel må ikkje få strengare reglar enn område utanfor vernesona.

Turistfiske har dette auka sterkt dei siste åra. presset på nokre fiskearter er for stort. Det vert truleg teke opp ein god del fisk under minstemål.»

Innspel oppstartmeldinga

Sjøfartsdirektoratet, Statens kartverk, Opplysningsvesenets fond, Direktoratet for mineralutvikling, Kystverket har ikkje merknader.

Bergen Sjøfartsmuseum er positive.

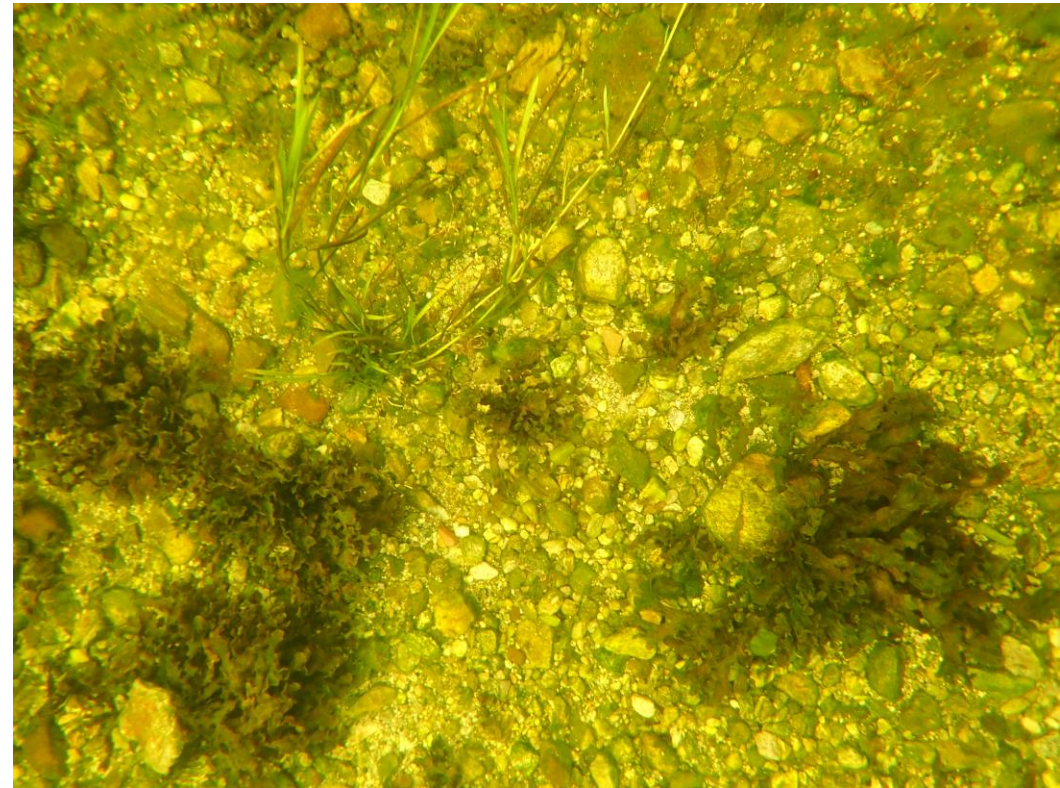
Fylkesmannen meiner at alle innspela kan handterast i framlegget til vern, slik at det ikkje oppstår konflikhtar.

Følgjande er ikkje avklart:

Grensa i grunne område: Kappstadvika, Sunde, Standnes. Synfaring før framlegg på høyring

Bru over Svesundet: eitt spenn eller påle under to spenn?

Foto: Havgras i blæretang i Kappstadvika

Kunnskap - Rådgivende Biologer

«Marint naturmangfald i Dalsfjorden er generelt artsfattig på hardbotn og blautbotn, med vanleg førekommande artar. I vassmassane vart det registrert ribbemanet på alle transekt og det vart observert ei mengd ulike fiskeartar, som blant anna blåstål, hågjel, torsk, pigghå, lange, piggskeite og flyndre.

Sundneset og Svedsundet, som er straumrike område, skilde seg ut med rike og tette førekomstar av blant anna anemonar, begerkorall og blautkorall. Begerkorall vart registrert i tette ansamlingar på alle transekt ved Sundneset, Nistad, Bjørvikstranda og Svedsundet frå om lag 36 til 9 m djupne. Det er sjeldan å sjå tette ansamlingar av denne arten og den opptre som regel djupare enn 20 m. Korallnellik, som var hyppig på bratte fjellveggar i straumrike område, opptre vanlegvis djupare enn 50 m, men i Dalsfjorden vart den registrert opp til 10 meters djupne.

I dei grunnaste områda ned til 3 m som vart kartlagt var det stort sett tang og trådforma algar som vart registrert forutan enkelte individ eller små førekomstar med stortare eller sukkertare. Førekomstar av tare observert ved Sundneset og Svedsundet

*På blautbotn flekkvis registrert tette førekomstar av hydroiden *Corymorpha nutans* og sylindranemone. Utanfor utløpet til Gaula vart det registrert tett med sjøfjæra liten piperensar på blautbotn. Enkelte stader, særskild i Osen, inne ved utløpet til Gaula, låg det lite nedbrotne kadaver av fisk på sedimentbotnen.*

*Pigghå, som er sterkt truga (EN) i høve til Norsk raudliste for artar, vart registrert med fleire individ ved Sundneset. Ingen viktige naturtypar etter DN handbok 19 vart avgrensa i foreslått verneområde. Sjølv utan viktige naturtypar og med få raudlista eller sjeldne artar er indre delar av Dalsfjorden likevel spesiell i høve til dei tette ansamlingane av begerkorall på fjellbotn og stadvis tette førekomstar av sylindranemone, sjønellik, dødmannshånd, liten piperenser og hydroiden *Corymorpha nutans* i delar av fjorden.»*

Rådgivende Biologer - grunne område

«Grunne område i Dalsfjorden hadde artsfattig marint naturmangfald i fjøresone og øvre sjøsone, noko som er typisk for ferskvasspåverka fjordar. Vanleg førekommande marin flora og fauna var blæretang, grisetang, grøndusk, langpigga kråkebolle, hjerteskjel og korstroll. Innerst i Osbogen vart det ikkje registrert marine algar.

Muslingen vanleg sandskjel er ein raudlisteart i kategori VU (sårbar) og skjelrestar av arten vart funne fleire stader, blant anna i Standsnesviki, Koppstadvik, Sundsleira og Rekevika.

Arten er vanskeleg å finne levande i felt då den lever djupt nedgraven i sedimentet.

Skjelrestar sannsynleggjer imidlertid at arten førekjem i desse områda. Små areal av naturtypen blautbotnsområde i strandsona vart avgrensa i Standsnesviki og Sundsleira, og er vurdert som lokalt viktig grunna sannsynleg førekomst av vanleg sandskjel. Tette førekomstar av begerkorall vart registrert ved Bjørsvika (område C), desse vart også observert i store og tette førekomstar i djupe område fleire stader med ROV i mai 2018»

Annan kunnskap (Per Nistad): Fisket er mykje betre i Dalsfjorden enn det som vart lagt til grunn i oppstartmeldinga. Mykje fiske for matauk og på fritida, meir enn 30 ulike matfiskartar. I alt er kring 50 ulike fiskeartar tekne i indre delar av Dalsfjorden. Det er ein og del plast og søppel i fjorden, mest på sørsida.

Verneføremål og grenser

Føremålet med Dalsfjorden marine verneområde er å ta vare på ein særeigen, avskjerma fjord forma av innlandsisen si utgraving for om lag 2,5 (?) millionar år sidan med både representativ, sjeldan og sårbar natur, og som representerer bestemte naturtypar av særskilt naturvitskapleg verdi biologisk og geologisk. Det er ei målsetjing å halde verneverdiane utan større grad av ytre påverknad, og området skal kunne tene som referanseområde for forskning og overvaking og aktivitetar som reketråling og tarehausting.

Dalsfjorden har spesielle straumtilhøve og ein uvanleg kombinasjon av stor ferskvasstilførsel og artsrike hardbotnsamfunn, med eit nasjonalt verdfull estuarområde med sjeldsynte pusleplaneartar, og samstundes eit stor tal fiskeartar. Dalsfjorden er difor også eit viktig oppvekst- og beiteområde for eit mangfald av marine artar.

Verneføremålet knyter seg til vassøyla og sjøbotnen.

Konsekvensar

Oppretting av eit marint verneområde: forbod mot tekniske inngrep under sjøen.

Ikkje restriksjonar på fritidsfiske. Ikkje bli restriksjonar på ferdsel, bruk av ankringsplassar og Kystverket sitt arbeid i fiskehamnar. Det er ønskjeleg å halde området mest mogleg upåverka av havbeite. Utsetjing av organismar er forbode. Hausting av naturlege bestandar på ein berekraftig måte vil ikkje bli forbode gjennom vern.

Inngrep på botnen bør ein unngå og må i hovudsak ha løyve: Det gjeld uttak av massar, t.d. skjelsand, sand og grus. Deponering av massar er forbode (kan føre til nedslamming av botn og botnfauna). Tekniske inngrep, som oppføring av nye kaianlegg og småbåthamner må ha dispensasjon. Strenge restriksjonar på tiltak som utfylling, byggeverksemd, mudring, deponering av massar, undervasssprenging, legging av kablar, utslepp av kjølevatn og ballastvatn, utnytting av mineralske ressursar og installasjonar for energiutnytting. Nye helst mindre tiltak kan eventuelt tillatast.

Røyrleidningar og kablar i sjø kan få løyve, bør om mogleg skje i utvalde korridorar og slik at påverknaden blir minst mogleg.

Konsekvensar

Ikkje restriksjonar på drift og vedlikehald av eksisterande anlegg og innretningar.

Taretråling: forbode innanfor heile kandidatområdet

Fiske med passive reiskap (snøre, teine, ruse, garn, line) vil vanlegvis ikkje ha negative konsekvensar for verneverdiane, og kan såleis halde fram. Om det er særleg sårbare delar av området kor det er førekomst av t.d. korallar som kan ta skade av fiske med garn, kan ein ha strengare restriksjonar der. Hummerfisk og reketråling tillate.

Fiske etter pelagiske artar med not og trål i dei frie vassmassane vil også ha liten effekt på verneverdiane. Ny reiskap som kan påverke botn bør ikkje tillatast. Det er i dag ikkje noko tråling av botnfisk i kandidatområdet. Bruk av snurrevad vil vere tillate (påverkar ikkje sjøbotnen).

Dalsfjorden: Eksisterande akvakulturanlegg, skjelanlegg og konsesjonar vil ikkje få restriksjonar av vernet. Ved utviding og fornying av konsesjonar kan det etter søknad gis dispensasjon. Det vert då stilt krav om at havbruksaktiviteten ikkje er i strid med verneformålet og ein må rekne med at det vil bli stilt krav til minimal påverknad på naturmiljøet og at dei mest miljøforsvarlege driftsmetodane blir brukte.

Konsekvensar

Konfliktane knytte til moglege negative effektar for framtidig næringsverksemd er truleg ikkje store, men eit vern skal sjølvsagt bli vurdert i nært samarbeid med involverte kommunar. Verneframlegget kan ha ein positiv effekt for turistbedrifter nær området.

- Sjøbod, naust – ingen verknad (PBL, dvs. kommunen)
- Molo – mudring, oppattbygging eksisterande, vil få løyve
- Spreidde avløp/kloakk: eksisterande kan halde fram. Reinska utslepp kan få løyve
- Fv 57 så langt som mogleg unngå utfylling
- Foto: piggs skate

Dalsfjorden - Framlegg

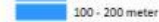
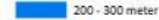

Marint vern - planområdegrense for Dalsfjorden

Teiknforklaring

- Føreslått marint vern
- Eksisterande naturvernområde

Djupn

- 0 - 20 meter
- 20 - 100 meter
- 100 - 200 meter
- 200 - 300 meter

Framlegg på høyring

Brei høyring der alle som ønskjer det, kan kome med fråsegn

3-4 mnd høyringsperiode

Fylkesmannen ønskjer å halde på grensene, og vil innarbeide innspel i verneforskrift så langt som mogleg

Vernegrensa kan etter utsending berre trekkjast tilbake

Verneforskrifta kan berre gjerast mindre streng

Ope møte

Møte med kommunane om de ønskjer det

Fylkesmannen vil betale NGU si marine grunnkartlegging i Dalsfjorden innafor framlegget til marint vern

Foto: Kronemanet (Periphylla)

Verneprosess

Det er Fylkesmannen i Sogn og Fjordane som er ansvarleg for å gjennomføre prosessen

Overordna rammer frå Storting, regjering og Klima- og miljødepartementet (KLD)

Miljødirektoratet gir Fylkesmannen oppdrag

Fylkesmannen melder oppstart av verneplanarbeidet - 03.11.2017

Tilleggsundersøkingar (2018 v/ Rådgivende Biologer AS)

Fylkesmannen sender høyringsutkast til direktoratet for fagleg gjennomgang

Fylkesmannen gjennomfører høyring (3-4 mnd frist). Fråsegner til framlegget. Fylkesmannen gir tilråding til Miljødirektoratet

Miljødirektoratet gir tilråding til KLD

Ev. vedtak ved kgl.res.

Takk for meg!

Trollkrabbe og muddersjørose

